

Genomförandeavtal om Saltsjöbanans upphöjning i Nacka

Detta genomförandeavtal om Saltsjöbanans upphöjning i Nacka (**"Avtalet"**) har denna dag träffats mellan AB Storstockholms Lokaltrafik (SL), org.nr 556013-0683 samt Region Stockholm genom trafikförvaltningen (TF), org.nr 232100-0016, nedan tillsammans kallat (**"Regionen"**), och Nacka kommun, org.nr 212000-0167, nedan kallad (**"Kommunen"**).

Regionen och Kommunen kallas i det följande gemensamt för (**"Parterna"**).

1. Bakgrund och syfte

Avtalet har sin grund i en ny avsiktsförklaring om Saltsjöbanan som antagits av Regionfullmäktige i Stockholm den 7 juni 2022 och Kommunfullmäktige i Nacka den 16 maj 2022 (**"Avsiktsförklaringen"**). Enligt Avsiktsförklaringen är Parterna överens om att Kommunen ska ansvara för och etablera en planskild korsning mellan Planiavägen och Värmdövägen i form av en upphöjning av Saltsjöbanan på en bro vid Nacka station (**"Upphöjningen"**). Upphöjningen bidrar till att minska järnvägens barriäreffekt och förbättrar kommunikationen för flera trafikslag mellan Sickla köp kvarter och bostadsområden norr därom. Regionen ansvarar för spåranläggningen (**"BEST-anläggningen"**) som Regionen behöver för att bedriva järnvägstrafik. Parternas gemensamma arbete benämns nedan (**"Projektet"**).

Upphöjningen innebär byggande av järnväg och därför måste en järnvägsplan upprättas (**"Järnvägsplanen"**). Det är anläggningsägaren Regionen som utåt mot sakägare, samhället och myndigheter med flera har det slutliga ansvaret för Järnvägsplanen och dess genomförande. Parterna har därför träffat ett avtal som reglerar ansvarsfördelningen och Regionens kostnader för arbetet med Järnvägsplanen, *Avtal om upprättande av Järnvägsplan för Saltsjöbanans upphöjning i Nacka* den 16 februari 2023.

Avsiktsförklaringen anger vidare att Parterna ska träffa ett avtal som i detalj reglerar finansiering- och kostnadsfördelning och genomförande senast den 31 juli 2023 för att Avsiktsförklaringen ska ha fortsatt giltighet.

Syftet med föreliggande genomförandeavtal, Avtalet, är att i enlighet med Avsiktsförklaringen mer i detalj reglera ansvarsförhållanden och kostnadsfördelning för Upphöjningen under planerings-, projekterings- och byggskedet.

2. Definitioner

Avtalet avser detta genomförandeavtal inklusive bilagor, och vid var tid gjorda ändringar av och tillägg till dessa dokument.

Avsiktsförklaringen definieras under punkt 1.

BEST-anläggningen avser Bana, El, Signal och Tele spår, kontaktledningsstolpar, kontaktledning, kanalisation för el, signal och tele (med tillhörande teknikskåp), el, signal och tele installation, fundament för kontaktledningsstolpar, signalstolpar, teknikskåp, utrustning för växelstyrning och växelvärmes samt hastighets- och varningsskyltar. Banunderbyggnad ingår inte i BEST-anläggningen, se definition av Upphöjningen.

Gränsdragningslistan avser bilaga 3. Av Gränsdragningslistan framgår ansvarsfördelningen mellan Regionen och Kommunen avseende projektering, utförande, kostnader jämte slutligt ägande av olika anläggningsdelar samt i gränssnittet mellan BEST-anläggningen och Upphöjningen.

Huvudtidplanen definieras under punkt 6.

Infrastruktur-anläggningen avser Upphöjningen och BEST-anläggningen som gemensamt bildar en planskild korsning och utgör den kompletta anläggningen som krävs för att bedriva järnvägstrafik.

Järnvägsplanen avser ny järnvägsplan som ska upprättas i enlighet med *Avtal om upprättande av Järnvägsplan för Saltsjöbanans upphöjning i Nacka* tecknat mellan Parterna den 16 februari 2023.

Kommunen avser Nacka kommun.

Parterna avser Kommunen och Regionen gemensamt.

Projektet avser de arbeten som Parterna ska genomföra för att Upphöjningen och BEST-anläggningen ska färdigställas och kunna tas i drift.

Regionen avser AB Storstockholms Lokaltrafik och Region Stockholm genom trafikförvaltningen.

Standardhöjande åtgärd avser en åtgärd, teknisk installation/lösning eller produkt som innebär en förbättring vad avser standard, funktion eller material i jämförelse med befintliga förhållanden avseende järnvägsanläggningen och marken kring den. Om åtgärden, den tekniska installationen/lösningen, eller produkten föranleds av tekniska skäl, kostnadsskäl, på grund av gällande regler eller på grund av att den tekniska installationen/lösningen eller produkten inte finns att tillgå på marknaden genom Regionens upphandlade leverantörer, ska den inte anses vara standardhöjande, även om det innebär en förbättring vad gäller standard, funktion eller material.

Upphöjningen avser banunderbyggnad, brobana, brostöd, landfästen, grundläggning (bottenplattor, pålar med mera) samt ramper inklusive dessas grundläggning (bottenplattor, pålar med mera).

3. Omfattning

Avtalet omfattar de arbeten som Parterna ska utföra i Projektet. Omfattningen begränsas i huvudsak av Järnvägsplanens preliminära geografiska avgränsning mellan sektionerna cirka km 3+300 och cirka km 4+210 räknat i Saltsjöbanans längdmätning, se bilaga 1. Det detaljerade läget med nödvändiga anläggningar fastställs i kommande projektering enligt punkt 8 *Projektering*. Omfattningen gäller också direkta följdkonsekvenser av de arbeten som Parterna ska utföra i Projektet mellan dessa sektioner och som krävs för Projektets genomförande. Sådana direkta följdkonsekvenser kan komma att sträcka sig utanför Järnvägsplanens område exempelvis signalarbeten längs järnvägssträckningen eller elkabelmatningar till andra sektioner av Saltsjöbanan samt administrativa och tekniska anpassningar föranledda av att resandeutbytet vid Nacka station utgår.

4. Avgränsning

Nacka stationshus ska flyttas. Parternas hantering av byggnaden regleras genom ett separat avtal och omfattas inte av Avtalet.

5. Tidplan

Parterna har upprättat en tidplan, se bilaga 2, som sammanfattar information från en underliggande huvudtidplan, ("**Huvudtidplanen**") och som innehåller viktiga start-, slut-, och hålltider för Projektet.

Kommunen ansvarar för att uppdatera Huvudtidplanen som följs upp i samordningsmöten, enligt punkt 6 *Samordning och organisation* nedan. Parterna ansvarar för att ge underlag för Kommunens arbete med att löpande uppdatera Huvudtidplanen.

Parterna ska var och en för sig och tillsammans, arbeta för att Projektet genomförs i sådan takt som krävs för att Huvudtidplanen ska kunna hållas.

Parterna ska kontinuerligt arbeta med optimering av Huvudtidplanen för att i möjligaste mån skapa marginaler och utrymme för efterföljande moment och beredskap för hantering av oförutsedda händelser.

6. Samordning och organisation

Kommunen är ansvarig för samordning av Parternas respektive arbeten i Projektet och är sammankallande till Parternas möten. Samordningsmöten säkerställs i första hand genom regelbundna mötesserier mellan Parterna. Parterna kan var för sig vid behov av möte påkalla ett sådant.

Projektet förutsätter att Parterna har en tydlig och gemensam syn på samarbetets innehåll. Projektorganisationens kultur ska främja ett gott samarbete och Parterna ska löpande informera varandra om ställningstaganden och beslut med mera i respektive organisation.

Parterna har tillsatt en projektgrupp som ansvarar för det operativa arbetet enligt Avtalet och som består av projektledare från Kommunen och Regionen samt projektdeltagare med de kompetenser som Projektet kräver. Projektgruppen rapporterar till styrgruppen.

I styrgruppen har representanter från Parterna tillsatts. Styrgruppens huvudsakliga uppgift är att säkerställa framdriften i Projektet.

7. Extern kommunikation

Parterna ansvarar var för sig och gemensamt för att berörda och allmänhet får erforderlig information om sina respektive arbeten. Parterna är överens om att samordning av information till allmänheten och övriga intressenter kommer att behövas i samband med planering och genomförande av Projektet. Parterna ska i god tid och på lämpligt sätt informera resenärer, närboende, sakägare och allmänheten om vad som görs, när och varför.

8. Projektering

Parterna har upprättat en gränsdragningslista enligt bilaga 3, ("**Gränsdragningslistan**"). Av Gränsdragningslistan framgår ansvarsfördelningen mellan Regionen och Kommunen avseende projektering, utförande, kostnader jämte slutligt ägande av olika anläggningsdelar samt i gränssnittet mellan BEST-anläggningen och Upphöjningen.

Parterna är medvetna om att tillkommande anläggningsdelar och tillhörande gränsdragning kan behöva hanteras i kommande projektering enligt punkt 8.1 *Projekteringssamordning*.

8.1 Projekteringssamordning

Parterna ska samordna gränssnittet mellan BEST-anläggningen och Upphöjningen samt bedöma och hantera risker för att säkerställa framdriften i Projektet med hänsyn till tid, kvalitet och ekonomi. Parterna ska ges möjlighet att delta på varandras projekterings- och granskningsmöten.

Kommunen är i enlighet med punkt 6 *Samordning och organisation* ansvarig för samordning av de teknikslag som blir aktuella för att erhålla en driftsatt och säker infrastrukturanläggning ("**Infrastrukturanläggningen**"). Denna samordning beskrivs i en gemensamt upprättad projekteringsplan.

Planen ska minst innehålla en beskrivning av arbetssätt, tidsplanering, former för projekteringsbeslut, granskning, arbetsmiljösamordning, kvalitetssamordning och miljösamordning.

8.2 Granskning av handlingar

Parterna ska beredas möjlighet att granska varandras system- och bygghandlingar som berör Projektet. Parterna ska underrätta varandra om granskning i skälig tid dock senast 15 arbetsdagar innan granskningshandlingarna av Upphöjningen respektive BEST-anläggningen överlämnas samt presentera vilka handlingar som ska granskas. Parternas synpunkter på granskningshandlingarna för Upphöjningen respektive BEST-anläggningen ska lämnas inom 15 arbetsdagar.

8.3 Upphöjningen

Kommunen ansvarar för att projektera Upphöjningen, se bilaga 3.

I enlighet med § 4 i Avsiktsförklaringen ska Upphöjningen utformas så att den klarar dubbelspår och med en maximal lutning om 30 promille samt möjliggöra för busstrafik att kunna passera under Saltsjöbanan.

8.3.1 Fastställande av systemhandling för Upphöjningen

Parterna är överens om att Kommunens systemhandling för Upphöjningen ska anses vara fastställd av Parterna efter det att:

- i) Parterna granskat Kommunens systemhandling enligt punkt 8.2 och
- ii) Parterna har överenskommit eventuella justeringar på granskningshandling enligt av Parterna godkänt granskningsprotokoll och handlingarna har justerats.

I det fall Regionen inte utför granskning av Kommunens systemhandling för Upphöjningen samt återkopplar till Kommunen med godkännande eller eventuella synpunkter under granskningsperioden enligt punkt 8.2 *Granskning av handlingar ovan* ska granskningshandlingarna anses vara fastställda av Regionen.

I det fall Regionen eller Kommunen inkommer med ändringar eller tillägg efter att Kommunens systemhandling fastställts ska detta hanteras mellan Parterna enligt punkt 15.2 *Ändrings- och tilläggsarbeten*.

8.4 BEST-anläggningen

Regionen ansvarar för att projektera BEST-anläggningen, se bilaga 3.

Parterna är överens om att den befintliga BEST-anläggningen ska återanvändas så långt det är tekniskt skäligt för att minimera byggavfall och kostnader samt bidra till att minimera miljöpåverkan.

För det fall Regionen väljer att utföra viss del av BEST-anläggningen med Standardhöjande åtgärder ska Regionen bekosta mellanskillnaden.

9. Genomförande

9.1 Produktionssamordning

Parterna ska samordna gränssnittet mellan BEST-anläggningen och Upphöjningen. Kommunen är i enlighet med punkt 6 *Samordning och organisation* ansvarig för samordning av Parternas respektive arbeten i Projektet och är sammankallande till Parternas möten.

Parterna ska, i produktionssamordningsmöten, hålla en löpande dialog kring bygglogistik, ytor etcetera under hela avtalstiden.

Parterna är skyldiga att samordna de arbetsmiljöfrågor som platsen kräver.

9.2 Byggherreansvar

Kommunen är byggherre för Upphöjningen och Regionen är byggherre för BEST-anläggningen, se bilaga 3.

Kommunen ska ges möjlighet att delta på bygg- och ekonomimöten med Regionens entreprenör. Ändrings- och tilläggsarbeten ska redovisas vid ekonomimöten som protokollförs.

9.3 Förberedande arbeten, provisorier med mera

Kommunen ansvarar för alla förberedande arbeten som krävs för Upphöjningen. Arbetena omfattar bland annat rivning av plattformar och befintlig gångtunnel under Saltsjöbanan samt bana, el och tele med mera. Regionen ansvarar för och bekostar demontering signal och ATC.

Kommunens förberedande arbeten ska samordnas med Regionens förberedande arbete avseende demontering.

Kommunen ansvarar för att samordna planeringen av de provisorier som krävs för Projektets genomförande.

10. Miljö

10.1 Markföroreningar

Regionen är i egenskap av verksamhetsutövare ansvarig för avhjälpande av föroreningar till MKM (mindre känslig markanvändning).

Parterna är överens om att Kommunen ansvarar för att vidta och bekosta de undersökningar och avhjälpandeåtgärder som krävs enligt Miljöbalken för att avhjälpa föroreningar inom mark, inklusive grundvatten, samt eventuella anläggningar i den omfattning som krävs för Kommunens arbeten i dess egenskap av byggherre i Projektet.

Parterna är vidare överens om att Kommunen ska bekosta eventuella undersökningar och avhjälpandeåtgärder i den omfattning som krävs enligt Miljöbalken för Regionens arbeten i dess egenskap av byggherre i Projektet. Regionen ska i förväg skriftligen meddela Kommunen vilka utredningar och åtgärder som Regionen avser beställa.

Kommunens åtagande i andra och tredje styckena avser endast föroreningar som påträffas i samband med det i Avtalet överenskomna genomförandet av Projektet. Kommunens åtagande är vidare begränsat till de åtgärder som tillsynsmyndigheten kräver för att Projektet ska kunna genomföras.

10.2 Yt- och grundvatten

Åtgärder för avvattning utreds i arbetet med upprättande av Järnvägsplanen. Parterna har närmare definierat respektive ansvar för avvattningsåtgärder enligt vad som framgår av Gränsdragningslistan i bilaga 3.

10.3 Buller, stömljud och vibrationer

Åtgärder motverkande buller, stömljud och vibrationer utreds i arbetet med upprättande av Järnvägsplanen. Parterna har närmare definierat respektive ansvar för bulleråtgärder enligt vad som framgår av Gränsdragningslistan i bilaga 3.

11. Ägande

I enlighet med § 4 i Avsiktsförklaringen är principen för ägande att Regionen äger, har rådighet över och förvaltar BEST-anläggningen som Regionen behöver för att bedriva järnvägstrafik. Övriga delar av Upphöjningen ska ägas och förvaltas av Kommunen, se även punkt 13.2 *Principer för markåtkomst Upphöjningen*.

Parterna är överens om slutligt ägande av vad som närmare framgår av Gränsdragningslistan i bilaga 3.

Parterna är medvetna om att Gränsdragningslistan vid behov ska kompletteras med tillkommande anläggningsdelar och tillhörande gränsdragning, vilket hanteras enligt punkt 8.1 *Projekteringssamordning*.

12. Principer för drift, underhåll och förvaltning

Parterna är överens om att huvudprincipen är att ansvaret för drift, underhåll och förvaltning följer ägandet. Parterna är överens om slutligt ägande av vad som närmare framgår av Gränsdragningslistan i bilaga 3. Vidare är Parterna överens om att vid behov upprätta ett särskilt förvaltningsavtal som tecknas senast inför trafikstart av Infrastrukturanläggningen.

13. Markåtkomst

13.1 Principer för markåtkomst arbets- och etableringsytor

I enlighet med Avsiktsförklaringens § 6 är Parterna överens om att ingen avgift ska utgå för arbets- och etableringsytor som ägs av Parterna enskilt och som kan användas i samband med Projektets genomförande. Parterna ska komma överens om omfattningen av arbets- och etableringsytor enligt punkt 8.1 *Projekteringssamordning*. Slutgiltig omfattning avgörs i samband med beslut om bygglov och trafikordningsplaner alternativt vid tecknande av tidsbegränsade nyttjanderättsavtal för åtkomst till mark i samband med arbeten som inte förutsätter bygglov eller trafikordningsplaner.

13.2 Principer för markåtkomst Upphöjningen

Parterna är överens om att markåtkomst för Upphöjningen och dess anläggningsdelar ska säkerställas genom officialservitut på Regionens fastighet. Officialservitut på Regionens fastighet ska även inrättas för passagera Planiavägen och Simbagatan med de nödvändiga ledningar och anläggningar som ska förläggas i dessa passager.

Upphöjningen kommer att utgöra tillbehör till fastighet som ägs av Kommunen. För BEST-anläggningen är Parterna överens om att motsvarande officialservitut ska inrättas i Kommunens tillbehör till fastighet (Upphöjningen) till förmån för Regionen för att säkra rätten till BEST-anläggningens förläggning på Upphöjningen.

För övriga ytor belägna direkt under Upphöjningen på Regionens fastighet ska avtalsservitut tecknas mellan Parterna för användningen av de allmänna vistelseytorna som Kommunen har för avsikt att iordningsställa. Den bärande principen vid upprättandet av avtalsservitutet är att hitta en lösning som tillgodoser Kommunens behov för användningen av vistelseytorna samtidigt som den garanterar Regionen tillräckligt skydd för driften av järnvägsanläggningen.

Ingen ersättning ska utgå mellan Parterna för upplåtelseerna i styckena ovan.
Bilaga 4 redovisar preliminär avgränsning av berörda markområden.

13.2.1 Fastighetsbildning

Parterna är överens om att teckna nödvändiga överenskommelser om bildande av officialservitut enligt de principer som framgår av punkt 13.2 *Principer för markåtkomst Upphöjningen*.

Överenskommelserna ska ligga till grund för ansökan om fastighetsbildning och utformas så att de överensstämmer med formkraven för avtalsservitut samt tecknas senast i samband med byggstart av Upphöjningen.

Ingen ersättning ska utgå mellan Parterna med anledning av överenskommelserna.

Parterna ska gemensamt och var för sig biträda ansökan om fastighetsbildning. Parterna är överens om att den statliga lantmäterimyndigheten ska handlägga ärendet och att Kommunen ska svara för förrättningskostnaderna.

14. Planer och tillstånd

14.1 Detaljplan

De åtgärder som Avtalet omfattar kräver inte någon ny detaljplan utan regleras genom Järnvägsplanen och Avtalet.

14.2 Järnvägsplanen

Parternas arbete med Järnvägsplanen är reglerad i ett särskilt avtal, se även punkt 1 *Bakgrund och syfte*.

14.3 Godkännande av infrastruktur

Regionen ansvarar för godkännandeprocessen av Infrastrukturanläggningen och ansökan till Transportstyrelsen. Parterna ansvarar var för sig för att i god tid delge de uppgifter och underlag som krävs.

14.4 Övriga tillstånd och anmälningar

Parterna ansvarar var för sig för anmälningar samt för att ansöka om och skaffa nödvändiga tillstånd och lov för att Upphöjningen respektive BEST-anläggningen ska kunna genomföras, inklusive den verksamhet som Parterna enskilt avser bedriva inom Projektet.

15. Kostnader

15.1 Fördelning av kostnader

Kommunen ska bekosta alla kostnader enligt Avtalet med undantag för följande som Regionen bekostar:

- i) signalsystemet,
- ii) ett av spåren på den mindre delen av Upphöjningen, det vill säga en tredjedel som utgörs av rampen,
- iii) sammanställning och hantering av Regionens egna uppgifter och underlag för godkännandeprocessen samt administrativa kostnader förknippade med ansökan enligt punkt 14.3 *Godkännande av infrastruktur*, och
- iv) Standardhöjande åtgärder.

Parterna har närmare definierat Parternas respektive kostnadsansvar av vad som framgår av Gränsdragningslistan i bilaga 3 avseende punkt i-ii.

15.2 Ändring- och tilläggsarbeten

Kostnader för ändrings- och tilläggsarbeten till följd av ändrade direktiv från Regionen respektive Kommunen efter tidpunkten för fastställande av systemhandlingen enligt punkt 8.3.2 *Fastställande av systemhandling för Upphöjningen* ska bäras av den av Parterna som beställt ändrings- och tilläggsarbetet.

Kostnader föranledda av ändringar i lagar och tvingande regelverk följer kostnadsfördelning enligt punkt 15.1 *Fördelning av kostnader*.

15.3 Fakturering

Kommunen ska erlägga bidrag till Regionen enligt Avtalet mot utställd faktura. Regionen fakturerar Kommunen kvartalsvis för faktiska, verifierade, kostnader exklusive moms.

Kostnader för ändrings- och tilläggsarbeten ska redovisas separat.

15.3 Ekonomiuppföljning och prognosarbete

Regionen åtar sig att tillhandahålla en kostnadsprognos till Kommunen samt löpande hålla Kommunen informerad om upparbetade kostnader mot prognos för bedömning av återstående kostnad för arbeten Regionen ansvarar för och som Kommunen ska bekosta.

16. Ändringar och tillägg

Ändringar i och tillägg till Avtalet ska, för att vara gällande, vara skriftliga samt vederbörligen undertecknade av Parternas respektive behöriga företrädare och/eller firmatecknare.

17. Skada

Parterna ansvarar enskilt för, hanterar samt bekostar eventuella skador gentemot tredje man enligt gällande lagstiftning.

18. Tvist

Tvist angående tolkning eller tillämpning av Avtalet och därmed sammanhängande rättsfrågor ska avgöras av svensk allmän domstol på Kommunens hemort och med tillämpning av svensk rätt.

19. Giltighet

Avtalets giltighet förutsätter:

- att Avtalet ingås av kommunfullmäktige i Nacka kommun senast 2023-07-31 genom beslut som senare vinner laga kraft, och
- att Avtalet undertecknas av Regionen senast 2023-07-31 och godkänns i Trafiknämnden Region Stockholm senast 2023-09-30 genom beslut som senare vinner laga kraft.

Parterna är överens om att ovanstående förbehåll inte innebär att Avsiktsförklaringen upphör att gälla även om Parternas slutliga formella beslut att ingå Avtalet vinner laga kraft först efter den tidsfrist som angivits i Avsiktsförklaringen.

Avtalet har upprättats i två likalydande exemplar, varav Parterna tagit varsitt.

För AB Storstockholms
Lokaltrafik och Region
Stockholm

Stockholm 2023-

För Nacka kommun

Nacka 2023-

David Lagneholm
Förvaltningschef
Trafikförvaltningen
Region Stockholm

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Victor Kilén
Stadsdirektör

Bilagor

- Bilaga 1 Järnvägsplanens preliminära geografiska avgränsning markerad på ortofoto
- Bilaga 2 Översiktlig tidplan
- Bilaga 3 Gränsdragningslistan
- Bilaga 4 Preliminära markområden Upphöjningen